

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΣΥΡΙΑΝΟΣ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή αριθ. 49529/12)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
7 Οκτωβρίου 2021

Η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποβληθεί σε μικροαλλαγές ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση Συριανός κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Ksenija Turković, *πρόεδρος,*

Péter Paczolay,

Krzysztof Wojtyczek,

Alena Poláčková,

Gilberto Felici,

Erik Wennerström,

Ιωάννης Κτιστάκης, *δικαστές,*

και Renata Degener, *γραμματέας τμήματος,*

Αφού έλαβε υπόψη την πιο πάνω αναφερόμενη προσφυγή (αριθ. 49529/12) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, με την οποία ένας υπήκοος του Κράτους αυτού, ο κ. Ραμί Συριανός («ο προσφεύγων»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου την 1^η Αυγούστου 2012 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»),

Αφού έλαβε υπόψη την απόφαση να γνωστοποιηθούν στην ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») οι αιτιάσεις οι οποίες αφορούν τα άρθρα 3 και 8 της Σύμβασης,

Αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις των διαδίκων,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 14 Σεπτεμβρίου 2021,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε την πιο πάνω ημερομηνία:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η υπόθεση αφορά τις πειθαρχικές ποινές οι οποίες επιβλήθηκαν στον προσφεύγοντα διότι αρνήθηκε να υποβληθεί σε σωματικό έλεγχο στις φυλακές των Διαβατών (Θεσσαλονίκη) και της Νιγρίτας, όπου αυτός παρέμεινε κατά την διάρκεια της προσωρινής κράτησής του.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1988 και κατοικεί στην Λάρισα. Εκπροσωπήθηκε από τον κύριο Κ. Λάδη, δικηγόρο του συλλόγου Θεσσαλονίκης.

3. Η Κυβέρνηση εκπροσωπήθηκε από τον εντεταλμένο του αντιπροσώπου της, κ. Κ. Γεωργιάδη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Την 1^η Φεβρουαρίου 2011, ο προσφεύγων συνελήφθη και τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση στην φυλακή Ιωαννίνων. Αυτός κατηγορείτο, μεταξύ άλλων, για ένοπλη ληστεία κατά συναυτουργία. Η συζήτηση της ποινικής υπόθεσης που τον αφορούσε ορίστηκε για τις 5 Δεκεμβρίου 2011 ενώπιον του πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης.

5. Το ποινικό μητρώο του προσφεύγοντος ήταν λευκό μέχρι τότε, σύμφωνα με ένα αντίγραφο του ποινικού μητρώου του με ημερομηνία 21 Νοεμβρίου 2011.

6. Στις 11 Νοεμβρίου 2011, ο προσφεύγων μετήχθη στην φυλακή Διαβατών (Θεσσαλονίκης) ενόψει της παράστασής του στην συζήτηση της ποινικής υπόθεσης που τον αφορούσε στις 5 Δεκεμβρίου 2011. Η Κυβέρνηση εξηγεί ότι, κατόπιν της μεταγωγής αυτής οι σωφρονιστικές αρχές όφειλαν να προβούν σε σωματική έρευνα και στον έλεγχο των προσωπικών πραγμάτων του προσφεύγοντος, σύμφωνα με το άρθρο 23 § 6 του σωφρονιστικού κώδικα και με το άρθρο 10 § 5 του εσωτερικού κανονισμού σχετικά με την λειτουργία των φυλακών. Ο προσφεύγων αναφέρει ότι, κατόπιν της μεταγωγής του, οι σωφρονιστικές αρχές της φυλακής των Διαβατών τον διέταξαν να αφαιρέσει τα εσώρουχά του και να σκύψει μπροστά, προκειμένου να υποβληθεί σε έναν έλεγχο του πρωκτού. Σύμφωνα με τις αρχές, ο λόγος του ελέγχου αυτού ήταν η πιθανή τοποθέτηση εκ μέρους του προσφεύγοντος ναρκωτικών μέσα στον πρωκτό του.

7. Ο προσφεύγων αναφέρει ότι αρνήθηκε να συμμορφωθεί προς τις διαταγές των σωφρονιστικών υπαλλήλων οι οποίοι έκαναν προσβλητικές και μειωτικές παρατηρήσεις και ότι δικαιολόγησε την άρνησή του αναφέροντας ότι ο έλεγχος ήταν απατηλός και είχε ως σκοπό τον εξευτελισμό του. Προσθέτει ότι αυτός έδωσε ρητά την συγκατάθεσή του για να υποβληθεί σε έρευνα με ψηλάφηση ή σε

μία ακτινογραφία, αλλά τόνισε ότι δεν υπήρχε κανένας λόγος να γδυθεί και να σκύψει μπροστά. Προσθέτει επίσης ότι οι σωφρονιστικές αρχές γνώριζαν ότι δεν είχε ναρκωτικά στην κατοχή του.

8. Ο προσφεύγων εξηγεί ότι αυτός μετήχθη στην συνέχεια σε ένα κελί «υποδοχής», προοριζόμενο να απομονώνει τους κρατούμενους οι οποίοι επέστρεφαν από άδειες. Αυτός έμεινε εκεί τρεις ημέρες. Προσθέτει ότι, τις έξι ημέρες κατά τις οποίες αυτός παρέμεινε στην φυλακή των Διαβατών, εξαιτίας της απομόνωσής του δεν είχε καν οπτική επαφή ούτε με τους άλλους κρατούμενους ούτε με τον εξωτερικό κόσμο και ότι δεν είχε επισκέψεις.

A. Πρώτη πειθαρχική διαδικασία

9. Στις 14 Νοεμβρίου 2011, το πειθαρχικό συμβούλιο της φυλακής των Διαβατών επέβαλε στον προσφεύγοντα μία ποινή δέκα ημερών κράτησης «σε ένα ειδικό κελί» (σε απομόνωση) για απείθεια καθώς και την μεταγωγή σε άλλο σωφρονιστικό κατάστημα, δυνάμει του άρθρου 68 § 2 του σωφρονιστικού κώδικα, διότι, στις 11 Νοεμβρίου 2011, αυτός είχε αρνηθεί να υποβληθεί σε σωματική έρευνα (απόφαση αριθ. 52/14.11.2011).

10. Στις 18 Νοεμβρίου 2011, ο προσφεύγων κατέθεσε προσφυγή κατά της απόφασης με αριθμό 52/14.11.2011 ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης.

11. Στις 5 Ιανουαρίου 2012, ο προσφεύγων υπέβαλε ένα υπόμνημα ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης.

12. Στις 20 Ιανουαρίου 2012, το δικαστικό συμβούλιο του πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης απέρριψε την προσφυγή του προσφεύγοντος και επικύρωσε την επιβληθείσα πειθαρχική ποινή (απόφαση με αριθμό 69/2012).

B. Δεύτερη πειθαρχική διαδικασία

13. Εν τω μεταξύ, στις 17 Νοεμβρίου 2011, ο προσφεύγων, ο οποίος ήταν πάντοτε σε απομόνωση στην φυλακή των Διαβατών, μετήχθη στην φυλακή της Νιγρίτας (Σέρρες), κατ' εφαρμογήν της πειθαρχικής κύρωσης η οποία είχε επιβληθεί με την απόφαση με αριθμό 52/14.11.2011. Ο προσφεύγων εξηγεί ότι

κατά την άφιξή του στην φυλακή της Νιγρίτας αρνήθηκε να συμμορφωθεί προς τις διαταγές των σωφρονιστικών υπαλλήλων να υποβληθεί σε έλεγχο του πρωκτού σκύβοντας μπροστά αφού αφαιρούσε τα εσώρουχά του. Προσθέτει ότι δικαιολόγησε την άρνησή του αναφέροντας ότι ο έλεγχος ήταν απατηλός και είχε ως σκοπό τον εξευτελισμό του, δεδομένου ότι αυτός δεν είχε έλθει σε επαφή με οποιονδήποτε, εκτός από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Προσθέτει επίσης ότι έδωσε ρητώς την άδειά του για να υποβληθεί σε ακτινογραφία.

14. Στις 18 Νοεμβρίου 2011, αφού άκουσε τον προσφεύγοντα, το πειθαρχικό συμβούλιο της φυλακής της Νιγρίτας του επέβαλε μία ποινή δέκα ημερών κράτησης «σε ένα ειδικό κελί» (σε απομόνωση) για απείθεια, δυνάμει του άρθρου 68 § 2 του σωφρονιστικού κώδικα (απόφαση με αριθμό 27/18.11.2011). Από το πρακτικό της συνεδρίασης προκύπτει ότι ο προσφεύγων εκφράστηκε ως εξής όσον αφορά την σωματική έρευνα:

«Αρνήθηκα να υποβληθώ σε ένα μόνον μέρος της έρευνας. Αντιλαμβάνομαι ότι όλοι υποβάλλονται στην [έρευνα]. Το βλέπω ως κάτι εξευτελιστικό για μένα. Ας βρεθεί ένα άλλο είδος έρευνας.»

15. Στις 21 Νοεμβρίου 2011, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης με αριθμό 27/18.11.2011 ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Σερρών.

16. Στις 16 Δεκεμβρίου 2011, ο προσφεύγων υπέβαλε ένα υπόμνημα ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Σερρών. Αυτός παρέθετε εκεί μία χρονολογική ανάλυση των γεγονότων της υπόθεσης και εξέθετε λεπτομερώς τους λόγους για τους οποίους είχε αρνηθεί να υποβληθεί σε σωματική έρευνα. Κατά πρώτο λόγο, ο προσφεύγων τόνιζε ότι πριν την μεταγωγή του στην φυλακή της Νιγρίτας ήταν σε απομόνωση επί αρκετές ημέρες και ότι έτσι δεν είχε καμία επαφή ούτε με τους άλλους κρατούμενους ούτε με τον εξωτερικό κόσμο. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι έκρυβε ναρκωτικά στον πρωκτό του, το σώμα του θα τα είχε αποβάλει. Παρά ταύτα, μετά την μεταγωγή του στην φυλακή της Νιγρίτας, οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι φέρονται να τον διέταξαν να αφαιρέσει τα ρούχα του και να σκύψει μπροστά. Ο προσφεύγων φέρεται να αρνήθηκε

δεδομένου ότι, κατά την άποψή του, δεν είχε επαφή με οποιονδήποτε, ότι του είχαν επιβληθεί ειδικά μέτρα ασφαλείας, ότι τα μοναδικά πρόσωπα τα οποία θα μπορούσαν τότε να του προμηθεύσουν τα ναρκωτικά ήταν οι φύλακές του, γεγονός που δεν μπορούσε να συμβεί, και τέλος ότι η υποχρέωση να υποβληθεί σε σωματική έρευνα φέρεται να είχε ως σκοπό να τον εξευτελίσει. Προσέθετε ότι είχε αρνηθεί μόνον να αφαιρέσει τα ρούχα του και να σταθεί σε ντροπιαστικές στάσεις και ότι είχε προτείνει να υποβληθεί σε έναν έλεγχο με ακτίνες X, μία διαδικασία η οποία κατά την άποψή του σεβόταν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Αυτός παραπονέθηκε επίσης ότι, κατόπιν της άρνησής του, οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι τον είχαν απειλήσει με την λήψη πειθαρχικών κυρώσεων, ότι αυτοί είχαν κάνει προσβλητικές και μειωτικές παρατηρήσεις γι' αυτόν και ότι είχαν θελήσει να υπερνικήσουν την επιμονή του για τον σεβασμό της αξιοπρέπειάς του. Προσέθετε ότι οι λόγοι τους οποίους επικαλέστηκαν οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι και ο διευθυντής της φυλακής για να δικαιολογήσουν την σωματική έρευνα ήταν το γεγονός ότι αυτός θα μπορούσε να κρύψει ναρκωτικά μέσα στον πρωκτό του, ενώ αυτά δεν μπορούν να εντοπισθούν από το μηχανήμα ελέγχου, και ότι «η διαδικασία σχετικά με την έρευνα προστάτευε τους κρατούμενους από την εισαγωγή απαγορευμένων αντικειμένων τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ολέθρια αποτελέσματα στην ευημερία των άλλων κρατουμένων». Εν τούτοις, όταν ο εκπρόσωπός του είχε ρωτήσει τις σωφρονιστικές αρχές σχετικά με τον λόγο για τον οποίο αρνήθηκαν την λύση που συνίστατο στην πραγματοποίηση της ακτινογραφίας, αυτές είχαν απαντήσει ότι το μέτρο αυτό ήταν πολύ δαπανηρό για το Κράτος, δεδομένου ότι ο προσφεύγων θα έπρεπε να μεταφερθεί στο νοσοκομείο.

17. Κατά δεύτερο λόγο, ο προσφεύγων υποστήριξε ότι η πειθαρχική ποινή η οποία του είχε επιβληθεί ήταν άδικη και μη αναγκαία διότι, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, το αίτημά του να μην υποβληθεί σε σωματική έρευνα ήταν δικαιολογημένο. Ως εκ τούτου, θεωρούσε ότι η διαταγή των σωφρονιστικών υπαλλήλων ήταν παράνομη και καταχρηστική και ότι αυτός δεν είχε καμία υποχρέωση να συμμορφωθεί προς αυτήν.

18. Κατά τρίτο λόγο, επικαλούμενος την νομολογία του Δικαστηρίου και ιδίως τις υποθέσεις *Buldashev κατά Ρωσίας* (αριθ. 46793/06, 18 Οκτωβρίου 2011), *Wainright κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (αριθ. 12350/04, CEDH 2006-X), *Van der Ven κατά Ολλανδίας* (αριθ. 50901/99, CEDH 2003-II), *Iwańczuk κατά Πολωνίας* (αριθ. 25196/94, 15 Νοεμβρίου 2001), και *Frérot κατά Γαλλίας* (αριθ. 70204/01, 12 Ιουνίου 2007), ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι η σωματική έρευνα ήταν αντίθετη προς τα άρθρα 3 και 8 της Σύμβασης.

19. Στις 2 Ιανουαρίου 2012, η προσφυγή του προσφεύγοντος απορρίφθηκε από το δικαστικό συμβούλιο του πλημμελειοδικείου Σερρών (απόφαση με αριθμό 1/2012).

Γ. Τρίτη πειθαρχική διαδικασία

20. Εν τω μεταξύ, στις 5 Δεκεμβρίου 2011, ο προσφεύγων μετέχθη στην Θεσσαλονίκη για να παραστεί στην συζήτηση της ποινικής απόφασης που τον αφορούσε ενώπιον του πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης. Την ίδια ημέρα, αυτός μετέχθη στην φυλακή της Νιγρίτας. Από τον φάκελο προκύπτει ότι τα ρούχα του ελέγχθηκαν, αλλά αυτός αρνήθηκε να υποβληθεί σε σωματική έρευνα. Ο προσφεύγων ανέφερε ότι είχε μεταχθεί στο πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης στις 7 η ώρα το πρωί, μόνος μέσα σε ένα όχημα της αστυνομίας και συνοδευόμενος από «ισχυρή αστυνομική δύναμη». Μέσα στους χώρους του δικαστικού μεγάρου της Θεσσαλονίκης, τοποθετήθηκε σε ένα ειδικό κελί, μακριά από τους άλλους κρατούμενους. Τον μετέφεραν στην αίθουσα του ακροατηρίου για δύο λεπτά μόνον πριν αναβληθεί η υπόθεσή του. Προσέθεσε ότι, μετά την μεταγωγή του στην φυλακή της Νιγρίτας, την ίδια ημέρα, οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι τον διέταξαν να αφαιρέσει το παντελόνι του και να σκύψει μπροστά προκειμένου να ελέγξουν ότι δεν είχε τοποθετήσει ναρκωτικά στον πρωκτό του. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι ο έλεγχος αυτός είχε ως σκοπό να τον ταπεινώσει, διότι αυτός είχε απουσιάσει από την φυλακή μόνον τέσσερις ώρες στην διάρκεια των οποίων αυτός δεν είχε έλθει σε επαφή με κανέναν παρά μόνον με τους φύλακές του.

21. Στις 6 Δεκεμβρίου 2011, αφού άκουσε τον προσφεύγοντα, το πειθαρχικό συμβούλιο της φυλακής της Νιγρίτας του επέβαλε μία ποινή δέκα ημερών

κράτησης «σε ένα ειδικό κελί» (σε απομόνωση) για απείθεια, δυνάμει του άρθρου 68 § 2 του σωφρονιστικού κώδικα (απόφαση με αριθμό 32/6.12.2011). Από το πρακτικό της συνεδρίασης προκύπτει ότι ο προσφεύγων εκφράστηκε ως εξής όσον αφορά την σωματική έρευνα:

«Δεν επιθυμώ να επανεξετάσω [την απόφασή μου]. Το έχουμε ήδη συζητήσει. Δεν θέλω να επαναλάβω τους ίδιους λόγους.»

22. Στις 8 Δεκεμβρίου 2011, ο προσφεύγων κατέθεσε μία προσφυγή κατά της απόφασης με αριθμό 32/6.12.2011 ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Σερρών. Με την προσφυγή αυτή, η οποία παρουσιάστηκε κατά στερεότυπο τρόπο, ο προσφεύγων θεωρούσε ότι είχε τιμωρηθεί αδίκως και ότι είχε κατηγορηθεί εσφαλμένα. Δεν κατέθεσε υπόμνημα.

23. Στις 30 Ιανουαρίου 2012, η εισαγγελέας πρωτοδικών Σερρών πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής του προσφεύγοντος, ιδίως για τον λόγο ότι αυτός δεν είχε επικαλεστεί κανένα στοιχείο για να υποστηρίξει την προσφυγή του και ότι δεν είχε εκθέσει κάποιο γεγονός για την στοιχειοθέτησή του. Η εισαγγελέας έκρινε ότι σε κάθε περίπτωση, όπως προέκυπτε από την δικογραφία, δεν υπήρχε καμία αμφιβολία ότι ο προσφεύγων είχε διαπράξει την επίδικη πειθαρχική παράβαση, δεδομένου ότι αυτός είχε πράγματι αρνηθεί να υποβληθεί σε σωματική έρευνα. Αυτή προσέθεσε ότι η πειθαρχική ποινή των δέκα ημερών ήταν δικαιολογημένη λόγω της σοβαρότητας της παράβασης την οποία ο προσφεύγων είχε διαπράξει δύο φορές κατά το παρελθόν.

24. Στις 7 Μαρτίου 2012, το δικαστικό συμβούλιο του πλημμελειοδικείου Σερρών δέχθηκε την πρόταση της εισαγγελέως και απέρριψε την προσφυγή (απόφαση με αριθμό 42/07.03.2012).

Δ. Τέταρτη πειθαρχική διαδικασία

25. Εν τω μεταξύ, στις 26 Μαρτίου 2012, ο προσφεύγων μετέχθη στην Θεσσαλονίκη για να παραστεί στην συζήτηση της ποινικής απόφασης που τον αφορούσε. Την ίδια ημέρα, αυτός μετέχθη στην φυλακή της Νιγρίτας όπου αρνήθηκε να υποβληθεί σε σωματική έρευνα. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι είχε

μεταχθεί στο πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης στις 7 η ώρα το πρωί, με μία ειδική μεταγωγή, χωρίς άλλους κρατούμενους μέσα στο όχημα. Μετά την αναβολή της υπόθεσής του ενώπιον του πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης λόγω της αποχής των δικηγόρων, αυτός μετήχθη εκ νέου στην φυλακή της Νιγρίτας γύρω στις 12 η ώρα. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι, κατά την απουσία του από την φυλακή της Νιγρίτας, η οποία διήρκεσε πέντε ώρες περίπου, δεν ήλθε σε επαφή με κανένα, εκτός από τους ειδικούς φύλακες και τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, οι οποίοι τον παρακολουθούσαν από πολύ κοντά. Κατά την επιστροφή του από την φυλακή της Νιγρίτας, του ζήτησαν να αφαιρέσει τα ρούχα του και να σκύψει μπροστά. Αυτός αρνήθηκε να υπακούσει και τόνισε ότι μπορούσε να υποβληθεί σε μία έρευνα πάνω από τα ρούχα του ή σε έναν ακτινολογικό έλεγχο, δεδομένου ότι οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι γνώριζαν ότι δεν έκανε χρήση ναρκωτικών, ότι δεν είχε έλθει σε επαφή με κανένα και ότι είχε λείψει πέντε ώρες από την φυλακή, παρακολουθούμενος από κοντά από τους φύλακες.

26. Την ίδια ημέρα, το συμβούλιο της φυλακής αποφάσισε να τοποθετήσει τον προσφεύγοντα σε έναν «θάλαμο υποδοχής» (απόφαση με αριθμό 46/26.3.2012). Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι δεν είχε λάβει γνώση της απόφασης αυτής. Κατά τα λεγόμενά του, αυτός τοποθετήθηκε σε ένα «κελί υποδοχής» (ημι-απομόνωση) η οποία φιλοξενούσε μέχρι δύο συγκρατούμενους, χωρίς να μπορεί να έλθει σε επαφή με τους άλλους κρατούμενους. Δεν ήταν δυνατόν γι' αυτόν να κάνει περίπατο στην αυτή της φυλακής και φέρεται να μην μπορούσε να βγει από το κελί του παρά μόνον δύο φορές την ημέρα επί δέκα λεπτά κάθε φορά, για να τηλεφωνήσει στην οικογένειά του. Προσθέτει ότι επιχείρησε να ενημερωθεί για τον λόγο βάσει του οποίου είχε διαταχθεί η κράτησή του, αλλά δεν έλαβε απάντηση.

27. Στις 28 Μαρτίου 2012, αφού άκουσε τον προσφεύγοντα, το πειθαρχικό συμβούλιο της φυλακής της Νιγρίτας του επέβαλε μία ποινή για απείθεια, η οποία συνίστατο στην μεταγωγή του σε άλλο σωφρονιστικό κατάστημα, δυνάμει του άρθρου 68 § 2 του σωφρονιστικού κώδικα (απόφαση με αριθμό 16/28.03.2012). Από το πρακτικό της συνεδρίασης προκύπτει ότι ο προσφεύγων εκφράστηκε ως εξής όσον αφορά την σωματική έρευνα:

28. «Δεν έχω κάτι να δηλώσω. Οι λόγοι που με οδήγησαν [να λάβω την απόφαση αυτή] είναι ίδιοι με τις άλλες φορές. Θεωρώ ότι [πρόκειται] για μία προσβολή της αξιοπρέπειας κάθε κρατούμενου και όχι μόνον της δικής μου. Δεν έχω αναιρέσει την επιλογή μου.»

29. Σε μία ημερομηνία η οποία δεν διευκρινίζεται, ο προσφεύγων άσκησε μία προσφυγή κατά της απόφασης με αριθμό 16/28.03.2012 ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Σερρών.

30. Στις 30 Απριλίου 2012, η εισαγγελέας πρωτοδικών Σερρών πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής του προσφεύγοντος. Τόνισε ότι, ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, ο ενδιαφερόμενος «είχε υποστηρίξει μόνον ότι είχε αρνηθεί να υποβληθεί σε σωματική έρευνα, εκτιμώντας ότι αυτή προσέβαλε την προσωπικότητά του και ότι αυτός δεν είχε μεταμεληθεί». Αυτή προσέθεσε ότι ο προσφεύγων δεν είχε επικαλεστεί κανένα στοιχείο για να υποστηρίξει την προσφυγή του και ότι δεν είχε εκθέσει κάποιο γεγονός για την στοιχειοθέτησή του. Ανέφερε ότι σε κάθε περίπτωση, όπως προέκυπτε από την δικογραφία, δεν υπήρχε καμία αμφιβολία ότι ο προσφεύγων είχε διαπράξει την επίδικη πειθαρχική παράβαση, δεδομένου ότι αυτός είχε πράγματι αρνηθεί να υποβληθεί σε σωματική έρευνα. Αυτή προσέθεσε ότι η πειθαρχική ποινή της μεταγωγής του σε άλλο σωφρονιστικό κατάστημα ήταν δικαιολογημένη λόγω της σοβαρότητας της παράβασης την οποία ο προσφεύγων είχε διαπράξει δύο φορές κατά το παρελθόν.

31. Στις 3 Μαΐου 2012, ο προσφεύγων υπέβαλε μία αίτηση ενώπιον του διευθυντή της φυλακής της Νιγρίτας για να λάβει πληροφορίες σχετικά με την διαταγή μέσω της οποίας αυτός είχε τοποθετηθεί σε ένα «κελί υποδοχής» από τις 26 Μαρτίου 2012, χωρίς να έχει πρόσβαση σε έναν χώρο περιπάτου ούτε στα δικαιώματα των άλλων κρατουμένων, προκειμένου να γνωρίσει τον λόγο βάσει του οποίου αυτή η «πειθαρχική ποινή» του είχε επιβληθεί δυνάμει του σωφρονιστικού κώδικα. Ζήτησε να λάβει αντίγραφο της εν λόγω διαταγής, εφόσον είχε καταχωρισθεί. Αυτός χαρακτήρισε την μεταχείριση αυτή «εξευτελιστική και εξομοιούμενη με βασανιστήρια».

32. Την ίδια ημέρα, το συμβούλιο της φυλακής της Νιγρίτας απάντησε στην αίτηση του προσφεύγοντος (πρακτικό αριθ. 190/3.5.2012). Διευκρίνισε ότι η κράτηση του προσφεύγοντος στον «θάλαμο υποδοχής» είχε κριθεί αναγκαία από την απόφαση με αριθμό 46/26.3.2012, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 24 § 5 του σωφρονιστικού κώδικα, διότι ο προσφεύγων είχε αρνηθεί να υποβληθεί σε σωματική έρευνα προκειμένου να διαπιστωθεί αν αυτός είχε επιχειρήσει να εισαγάγει απαγορευμένες ουσίες μέσα στην φυλακή, και ότι αυτή δεν συνιστούσε πειθαρχική ποινή. Εξήγησε ότι είχε λάβει υπόψη τις επιπτώσεις τις οποίες η άρνηση αυτή θα μπορούσε να έχει στην ομαλή λειτουργία της φυλακής, διότι η συμπεριφορά του προσφεύγοντος θα μπορούσε να «βρει μιμητές» και έτσι να οδηγήσει, αφ' ενός, στην απείθεια των άλλων κρατουμένων, και, αφ' ετέρου, στην μη επιβολή του εσωτερικού δικαίου σχετικά με την σωματική έρευνα και στην δυνατότητα της εισαγωγής μέσα στην φυλακή απαγορευμένων αντικειμένων, όπως μικρών όπλων, ενδεχόμενο το οποίο θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ζωή των σωφρονιστικών υπαλλήλων και των άλλων κρατουμένων. Το συμβούλιο τόνισε επίσης ότι ο προσφεύγων δεν είχε τοποθετηθεί σε «ειδικό κελί» βάσει του άρθρου 65 § 2 του σωφρονιστικού κώδικα, αλλά σε ένα κελί προοριζόμενο για τους νεοεισερχόμενους και του οποίου τα χαρακτηριστικά ήταν ακριβώς να ίδια με εκείνα των κελιών τα οποία ευρίσκονται στις πτέρυγες της φυλακής. Ο προσφεύγων απήλαυσε ως εκ τούτου όλων των δικαιωμάτων που προβλέπονται από τον νόμο. Το συμβούλιο σημείωσε επίσης ότι η τοποθέτηση του προσφεύγοντος στον θάλαμο αυτό οφειλόταν στην υπερπλήρωση της φυλακής. Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος σύμφωνα τους οποίους η εν λόγω μεταχείριση είναι εξευτελιστική και ισοδυναμούσα με βασανιστήρια, το συμβούλιο έκρινε, αφ' ενός, ότι κανένα από τα δικαιώματα του προσφεύγοντος δεν είχε θιγεί και, αφ' ετέρου, ότι οι σωφρονιστικές αρχές είχαν καταστήσει ευχερέστερη την εκ μέρους του άσκηση των δικαιωμάτων του και συνέχιζαν να το πράττουν. Το συμβούλιο της φυλακής της Νιγρίτας καταλήγει ότι οι πράξεις για τον εγκλεισμό του προσφεύγοντος στο «ειδικό κελί» δεν συνιστούσαν πράξεις οι οποίες «παρέκλιναν από την εφαρμογή των [κανόνων] που προβλέπονται από τον σωφρονιστικό κώδικα και τον εσωτερικό κανονισμό

των φυλακών» και ότι ο εγκλεισμός του προσφεύγοντος ήταν επιτακτικός, διότι αυτός αρνείτο μέχρι σήμερα την σωματική έρευνα.

33. Στις 8 Μαΐου 2012, ο προσφεύγων άρχισε να απέχει από την λήψη των γευμάτων της φυλακής.

34. Στις 11 Μαΐου 2012, ο ενδιαφερόμενος κατέθεσε ένα υπόμνημα ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Σερρών κατά της απόφασης με αριθμό 16.28.03.2012.

35. Κατά πρώτο λόγο, ο προσφεύγων παρουσίαζε μία χρονολογική ανάλυση των εν λόγω συμβάντων και εξέθετε λεπτομερώς τους λόγους για τους οποίους αυτός αρνείτο να υποβληθεί σε σωματική έρευνα. Ειδικότερα, υποστήριξε ότι ήταν ο μοναδικός κρατούμενος μέσα στο όχημα της μεταφοράς, ότι συνοδευόταν από οκτώ φύλακες της ειδικής αντιτρομοκρατικής μονάδας (Ειδική Κατασταλτική Αντιτρομοκρατική Μονάδα – ΕΚΑΜ) οι οποίοι τον είχαν περικυκλωμένο ανά πάσα στιγμή, ότι μέσα στο κτίριο του δικαστηρίου είχε τοποθετηθεί σε ειδικό χώρο και ότι δεν είχε καμία επαφή με οποιονδήποτε. Παρά ταύτα, κατά την επιστροφή του στην φυλακή της Νιγρίτας, οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι, οι οποίοι φέρονται να έκαναν προσβλητικά και μειωτικά σχόλια για το πρόσωπό του, φέρονται να του ζήτησαν να αφαιρέσει τα εσώρουκά του για να προβούν σε σωματική έρευνα. Ο προσφεύγων φέρεται να αρνήθηκε, εκτιμώντας ότι η έρευνα είχε ως σκοπό να τον ταπεινώσει, δεδομένου ότι οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι γνώριζαν, κατά τους ισχυρισμούς του, ότι αυτός δεν είχε καμία σχέση με τα ναρκωτικά, ότι δεν είχε έλθει σε επαφή με οποιονδήποτε και ότι είχε απουσιάσει λιγότερο από οκτώ ώρες από την φυλακή και πάντοτε με «ενισχυμένη συνοδεία». Ο προσφεύγων προσθέτει ότι, από την επιβολή της πειθαρχικής ποινής για την μεταγωγή του σε άλλο σωφρονιστικό κατάστημα και για ένα χρονικό διάστημα ενάμιση μηνός αυτός κρατήθηκε στην απομόνωση χωρίς να έχει την δυνατότητα να κάνει περίπατο. Τόνισε ότι δεν είχε αρνηθεί οποιοδήποτε είδος ελέγχου, αλλά μόνον την σωματική έρευνα και ότι είχε προτείνει να υποβληθεί σε έλεγχο με ακτίνες X, κάτι το οποίο θα ήταν κατ' αυτόν συμβατό με τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Αυτός κατήγγειλε τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους ότι τον απείλησαν, κατόπιν της άρνησής του, με πειθαρχικές ποινές, ότι έκαναν

προσβλητικά και μειωτικά σχόλια για το πρόσωπό του και είχαν θελήσει να υπερνικήσουν την επιμονή του για τον σεβασμό της αξιοπρέπειάς του. Προσέθεσε ότι οι λόγοι τους οποίους επικαλέστηκαν οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι και ο διευθυντής της φυλακής για να δικαιολογήσουν την σωματική έρευνα ήταν το γεγονός ότι αυτός θα μπορούσε να κρύψει ναρκωτικά μέσα στον πρωκτό του, ενώ αυτά δεν μπορούν να εντοπισθούν από το μηχάνημα ελέγχου, και ότι «η διαδικασία σχετικά με την έρευνα προστάτευε τους κρατούμενους από την εισαγωγή απαγορευμένων αντικειμένων τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ολέθρια αποτελέσματα στην ευημερία των άλλων κρατουμένων».

36. Κατά δεύτερο λόγο, ο προσφεύγων βεβαίωσε ότι η πειθαρχική ποινή η οποία του είχε επιβληθεί ήταν άδικη, δυσανάλογη και μη απαραίτητη διότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπόθεσης, το αίτημά του να μην υποβληθεί σε σωματική έρευνα ήταν δικαιολογημένο. Ως εκ τούτου, θεωρούσε ότι η διαταγή των σωφρονιστικών υπαλλήλων ήταν παράνομη και καταχρηστική και ότι αυτός δεν είχε καμία υποχρέωση να συμμορφωθεί προς αυτήν.

37. Κατά τρίτο λόγο, επικαλούμενος την νομολογία του Δικαστηρίου και ιδίως τις υποθέσεις *Buldashev κατά Ρωσίας* (αριθ. 46793/06, 18 Οκτωβρίου 2011), *Wainright κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (αριθ. 12350/04, CEDH 2006-X), *Van der Ven κατά Ολλανδίας* (αριθ. 50901/99, CEDH 2003-II), *Iwańczuk κατά Πολωνίας* (αριθ. 25196/94, 15 Νοεμβρίου 2001), και *Frérot κατά Γαλλίας* (αριθ. 70204/01, 12 Ιουνίου 2007), ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι η σωματική έρευνα ήταν αντίθετη προς τα άρθρα 3 και 8 της Σύμβασης.

38. Στις 15 Μαΐου 2012, ο προσφεύγων άρχισε μία απεργία πείνας, παραπονούμενος για την θέση του «υπό ημι-απομόνωση». Ζήτησε επίσης την υλοποίηση της πειθαρχικής ποινής που διέταξε την μεταγωγή του σε άλλο σωφρονιστικό κατάστημα.

39. Στις 16 Μαΐου 2012, το δικαστικό συμβούλιο του πλημμελειοδικείου Σερρών δέχθηκε την πρόταση του εισαγγελέως και απέρριψε την προσφυγή (απόφαση αριθ. 82/2012). Το εν λόγω δικαστικό συμβούλιο έκρινε ότι:

«(...) ο προσφεύγων παραδέχθηκε την πράξη του και ισχυρίστηκε ότι η σωματική έρευνα ήταν ταπεινωτική για τους κρατούμενους και για τον

ίδιο. Εν τούτοις, ο ισχυρισμός αυτός δεν είναι πειστικός, δεδομένου ότι πρόκειται για μία διαδικασία η οποία εφαρμόζεται σε όλα σε όλα τα σωφρονιστικά καταστήματα και έχει ως σκοπό να προστατεύει τους ίδιους τους κρατούμενους χωρίς να προσβάλει την αξιοπρέπειά τους χωρίς λόγο ούτε σε βαθμό δυσανάλογο προς τον διωκόμενο σκοπό. Εξάλλου, στην προσφυγή του και στο υπόμνημά του ενώπιον [αυτού] του συμβουλίου, ο προσφεύγων δεν υπέβαλε κάποιο νέο στοιχείο σχετικά με την υπόθεση, το οποίο να δικαιολογεί την μη επιβολή της επίδικης πειθαρχικής ποινής (...))»

40. Στις 18 Μαΐου 2012, η κεντρική επιτροπή μεταγωγών του Υπουργείου Δικαιοσύνης αποφάσισε να μεταγάγει τον προσφεύγοντα στην φυλακή της Λάρισας.

41. Στις 21 Μαΐου 2012, το πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης ανέβαλε την συζήτηση της ποινικής υπόθεσης που αφορούσε τον προσφεύγοντα προκειμένου αυτός να μεταχθεί στην φυλακή της Λάρισας. Ο ενδιαφερόμενος διέκοψε τότε την απεργία πείνας. Την ίδια ημέρα, μετήχθη στην φυλακή αυτή. Ισχυρίζεται ότι, κατά την άφιξή του, δεν υποχρεώθηκε να αφαιρέσει τα ρούχα του για να υποβληθεί σε σωματική έρευνα. Μία έρευνα με ψηλάφηση πραγματοποιήθηκε με την συναίνεσή του. Ο προσφεύγων τονίζει ότι η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε στις 28 Μαΐου 2012, ημερομηνία κατά την οποία αυτός μετήχθη από το πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης, όπου παρέστη στην συζήτηση, στην φυλακή της Λάρισας.

42. Στις 30 Μαΐου 2012, το πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε κάθειρξη οκτώ ετών και οκτώ μηνών για ένοπλη ληστεία κατά συναυτουργία, παράνομη κατακράτηση κατά συναυτουργία, κατοχή και χρήση όπλου κατά συναυτουργία και κλοπή κατά συναυτουργία (απόφαση με αριθμό 1659/2012). Το δικαστήριο απάλλαξε τον προσφεύγοντα από τις κατηγορίες των αδικημάτων διαπραχθέντων από εγκληματική οργάνωση και της κατοχής ναρκωτικών για ίδια χρήση. Αναγνώρισε επίσης στον προσφεύγοντα

ελαφρυντικές περιστάσεις, ήτοι το γεγονός ότι, πριν διατάξει τα επίδικα αδικήματα, αυτός διήγε έντιμο βίο.

43. Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής. Η συνέχεια της υπόθεσης δεν προκύπτει από την δικογραφία.

ΤΟ ΣΥΝΑΦΕΣ ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Ι. ΤΟ ΣΥΝΑΦΕΣ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

44. Οι συναφείς διατάξεις του σωφρονιστικού κώδικα (νόμος 2776/1999) είχαν ως εξής κατά τον χρόνο των συμβάντων:

Άρθρο 23

«(...) 6. Ο νεοεισαγόμενος υποβάλλεται σε έρευνα σωματική και των ατομικών ειδών του, η οποία διεξάγεται σε ιδιαίτερο χώρο και κατά τρόπο που δεν θίγει την αξιοπρέπεία του. Η έρευνα διενεργείται από δύο τουλάχιστον υπαλλήλους του ίδιου φύλου με τον κρατούμενο. Αν υπάρχει εύλογη αιτία που να δικαιολογεί ενδοσωματική ή ακτινολογική έρευνα, αυτή διενεργείται μόνον από ιατρό, κατά τους κανόνες της ιατρικής, μετά από εντολή του αρμόδιου δικαστικού λειτουργού. (...).»

Άρθρο 24

«(...) 5. Μετά το πέρας της διαδικασίας που περιγράφεται στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο Φυλακής αποφασίζει την προσωρινή ή μόνιμη τοποθέτηση του κρατουμένου σε συγκεκριμένο τμήμα και χώρο του καταστήματος (...). Προς τούτο εκτιμάται ιδιαιτέρως η πραγματική ή νομική κατάσταση του κρατουμένου (...).»

Άρθρο 66

«(...) 6. Για πειθαρχικά παραπτώματα της κατά το άρθρο 68 του παρόντος κατηγορίας Α' επιτρέπεται η παράσταση δικηγόρου κατά την πειθαρχική διαδικασία.»

Άρθρο 68

«1. Παραπτώματα που μπορεί να επισύρουν πειθαρχική ποινή κατά του δράστη τους είναι μόνο τα αναγραφόμενα στις διατάξεις του παρόντος

άρθρου και διακρίνονται ανάλογα με τη βαρύτητά τους σε τρεις κατηγορίες.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα της κατηγορίας Α' είναι τα ακόλουθα:

α) Απειθεία στις νόμιμες εντολές του προσωπικού του καταστήματος, όπως άρνηση παροχής οφειλόμενης υπηρεσίας ή παρεμπόδιση τρίτου να παράσχει οφειλόμενη υπηρεσία. (...)»

Άρθρο 69

«1. (...) Για τα πειθαρχικά παραπτώματα των κατηγοριών του προηγούμενου άρθρου απειλούνται κατά κατηγορία οι εξής ποινές: Κατηγορία Α': Περιορισμός από μία έως δέκα ημέρες σε ειδικό κελί κράτησης ή μεταγωγή ή στέρηση επί ένα έτος δυνατότητας συμμετοχής σε εργασία ή σε πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης ή 16 έως 30 βαθμοί ποινής σύμφωνα με το επόμενο άρθρο. (...)»

Άρθρο 71

«(...) 7. Προσφυγή του κρατούμενου κατά των αποφάσεων του Πειθαρχικού Συμβουλίου κατατίθεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε ημερών στο Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών, το οποίο την εκδικάζει και αποφαινεται αμετάκλητα. Στην περίπτωση του περιορισμού η άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης, εκτός αν το Πειθαρχικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει άλλως.»

45. Το άρθρο 10 § 5 του εσωτερικού κανονισμού για την λειτουργία των φυλακών (απόφαση αριθ. 58819/7.4.2003 του Υπουργού Δικαιοσύνης) έχει ως εξής:

«Ο κρατούμενος κατά την είσοδό του στο κατάστημα κράτησης υποβάλλεται σε έρευνα σωματική και προσωπικών ειδών. Εφόσον υπάρχουν υπόνοιες ότι ο συγκεκριμένος κρατούμενος φέρει απαγορευμένες ουσίες ή άλλα απαγορευμένα είδη στο κατάστημα κράτησης, επιτρέπεται με εντολή του εισαγγελέα - επόπτη η ενδοσωματική ή ακτινολογική έρευνα. Η έρευνα αυτή γίνεται μόνο από ιατρό, σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής. Σε επείγουσες περιπτώσεις, όταν συναινεί ο κρατούμενος, εντολή για

ενδοσωματική ή ακτινολογική έρευνα δίνεται από τον διευθυντή ή, σε απουσία του, από τον αρχιφύλακα και ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση ο εισαγγελέας - επόπτης.»

II. ΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ Ή ΤΑΠΕΙΝΩΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ή ΤΙΜΩΡΙΑΣ (CPT) ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥ 2006

46. Στην έκθεσή της η οποία δημοσιεύθηκε μετά την επίσκεψή της στην Ελλάδα το 2005, η CPT διαπίστωσε ότι οι γυναίκες που κρατούνταν στην φυλακή του Κορυδαλλού υποβάλλονταν κατά τρόπο συστηματικό σε σωματική έρευνα, κάθε φορά που έβγαιναν από την φυλακή (για παράδειγμα, για να παραστεί σε μία δικάσιμο ή να μεταβεί στο νοσοκομείο) και κατά την επιστροφή τους (παράγραφος 81 της έκθεσης). Η CPT εκτιμούσε ότι μία τέτοια προσέγγιση ήταν δυσανάλογη και μπορούσε να θεωρηθεί εξευτελιστική. Προσέθετε, μεταξύ άλλων, ότι οι εξετάσεις της φύσεως αυτής θα έπρεπε να αναλαμβάνονται κατ' εξαίρεση στην βάση μιας αξιολόγησης των κινδύνων και όχι κατά συστηματικό τρόπο.

III. ΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ CPT ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥ 2014

47. Στην έκθεσή της η οποία δημοσιεύθηκε μετά την επίσκεψή της στην Ελλάδα το 2014, η CPT διαπίστωσε ότι στην φυλακή γυναικών του Κορυδαλλού, όλες οι κρατούμενες που έρχονταν από το εξωτερικό υποβάλλονταν σε έρευνες προκειμένου να ελεγχθεί αν αυτές έκρυβαν ναρκωτικά αλλά ότι οι κολπικές έρευνες πραγματοποιούνταν μόνον σε περίπτωση που υπήρχαν βάσιμες υπόνοιες (παράγραφος 144). Εν τούτοις, στην φυλακή Διαβατών, οι κρατούμενοι υποβάλλονταν σε σωματική έρευνα κάθε φορά που εισέρχονταν στην φυλακή και στην συνέχεια τοποθετούνταν σε ένα πειθαρχικό κελί επί δύο ημέρες ή περισσότερο. Σωματική έρευνα διενεργούνταν ακόμη και κατά την επιστροφή τους από την θρησκευτική λειτουργία η οποία ελάμβανε χώρα εντός της φυλακής

αλλά εκτός των πτερύγων του σωφρονιστικού καταστήματος. Η CPT θεωρούσε ότι τέτοια μέτρα θα έπρεπε να εφαρμόζονται μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν υπήρχαν βάσιμοι λόγοι να υποπτευθεί κάποιος ότι ο κρατούμενος είχε επιχειρήσει να εισαγάγει ναρκωτικά ή άλλα λαθραία προϊόντα μέσα στο σωφρονιστικό κατάστημα.

IV. ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ «ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟΜΟΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ, ΤΩΝ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΩΝ Ή ΤΩΝ ΠΡΟΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ»

48. Το 2008, ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε δύο εκθέσεις σχετικά με την πρακτική των σωματικών ερευνών στις οποίες υποβάλλονταν οι κρατούμενες γυναίκες στις φυλακές του Κορυδαλλού και των Διαβατών. Με ένα υπόμνημα που δημοσιεύθηκε στις 18 Φεβρουαρίου 2009, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημέρωνε την διακομματική επιτροπή του Ελληνικού Κοινοβουλίου σχετικά με τις διαπιστώσεις του σχετικά με τις ακολουθούμενες μεθόδους έρευνας και με το εθνικό νομικό πλαίσιο το οποίο αφορά τις διαδικασίες του ελέγχου και του εντοπισμού των ναρκωτικών που εισάγονται στις φυλακές. Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε συμπεριλάβει στο υπόμνημά του την νομολογία του Δικαστηρίου και τις διαπιστώσεις της CPT του 2006 (πιο πάνω παράγραφος 46).

49. Στις διαπιστώσεις της, αυτός ανέφερε ότι αντιλαμβάνεται τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί από την διεύθυνση των φυλακών για να αποφευχθεί η εισαγωγή ναρκωτικών μέσα στα τραπεζικά καταστήματα, καθώς και την ανάγκη για ειδικά μέτρα ελέγχου που θα ληφθούν σε βάρος των κρατουμένων είτε αυτοί είναι νεοεισερχόμενοι είτε επιστρέφουν από άδεια, από νοσηλεία ή από μεταγωγή για παράσταση σε δικαστήριο. Έτσι, προσέθετε ότι, αν και μία τυποποιημένη και αυστηρή διαδικασία ελέγχου δικαιολογείτο, η επικινδυνότητα εκάστου κρατουμένου δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη χωρίς την ύπαρξη ιδιαιτέρων ενδείξεων. Κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη, τα μηχανήματα

εντοπισμού ναρκωτικών θα ήταν η λύση η οποία θα μπορούσε να εξασφαλίσει μία ισορροπία μεταξύ της αποτελεσματικής πρόληψης της εισαγωγής ναρκωτικών και του σεβασμού της προσωπικότητας των κρατουμένων.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 3 ΚΑΙ 8 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

50. Επικαλούμενος τα άρθρα 3 και 8 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονείται για τις πειθαρχικές κυρώσεις κάθε φορά που αυτός αρνήθηκε να συμμορφωθεί προς τις διαταγές των σωφρονιστικών αρχών για να αφαιρέσει τα ρούχα του και να υποβληθεί σε πρωκτικό έλεγχο. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι είναι μόνο αρμόδιο να αποδώσει νομικό χαρακτηρισμό στα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Εκτιμά ότι συντρέχει λόγος να εξετασθούν οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος υπό το πρίσμα μόνον του άρθρου 8 της Σύμβασης, το οποίο είναι διατυπωμένο ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του.

2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αύτη προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων. »

A. Επί του παραδεκτού

1. Όσον αφορά την πρώτη και την δεύτερη πειθαρχική διαδικασία

51. Η Κυβέρνηση επικαλείται την μη τήρηση της προθεσμίας των έξι μηνών όσον αφορά τις διαδικασίες αυτές, υποστηρίζοντας ειδικότερα ότι η προσφυγή

κατατέθηκε την 1^η Αυγούστου 2012, ήτοι περισσότερο από έξι μήνες μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης με αριθμό 69/2012 του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης και εκείνης με τον αριθμό 1/2012 του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Σερρών, ήτοι στις 20 Ιανουαρίου 2012 και στις 2 Ιανουαρίου 2012 αντίστοιχα. Αναφέρει ότι δεν πρόκειται εν προκειμένω για μία συνεχή κατάσταση, διότι ο προσφεύγων παραπονείται για την επιβολή πειθαρχικών ποινών, η οποία έλαβε χώρα τις συγκεκριμένες ημερομηνίες.

52. Ο προσφεύγων απαντά ότι η προσφυγή του κατατέθηκε εντός της προθεσμίας των έξι μηνών διότι πρόκειται εν προκειμένω για μία συνεχή κατάσταση. Ισχυρίζεται ότι, στις υποθέσεις *Seleznev κατά Ρωσίας* (αριθ. 15591/03, § 26, Ιουνίου 2008, *Ananyev και λοιποί κατά Ρωσίας* (αριθ. 42525/07 και 60800/08, 10 Ιανουαρίου 2012), οι οποίες παρουσιάζουν κατά την άποψή του ομοιότητες με την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο είχε κρίνει ότι η κατάσταση των ενδιαφερομένων μπορούσε να θεωρηθεί ως μία συνεχής κατάσταση. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι τον υπέβαλαν τέσσερις φορές σε ταυτόσημη ταπεινωτική μεταχείριση και τούτο μέσα σε ένα χρονικό διάστημα πέντε μηνών κατά την διάρκεια του οποίου αυτός ουδέποτε αφέθηκε ελεύθερος.

53. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης, δεν μπορεί να επιληφθεί μιας υπόθεσης παρά μόνον «εντός προθεσμίας έξι μηνών από της ημερομηνίας της τελεσιδικίας της εσωτερικής απόφασης». Ο κανόνας αυτός συνιστά έναν παράγοντα ασφαλείας δικαίου ενώ ταυτόχρονα ικανοποιεί την ανάγκη του ενδιαφερομένου να διαθέτει ένα χρονικό διάστημα συλλογισμού επαρκές ώστε να του επιτρέπει να εκτιμήσει την σκοπιμότητα της κατάθεσης μιας προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου και να προσδιορίσει το περιεχόμενό της (*Iordache κατά Ρουμανίας* (déc.), αριθ. 55092/00, 23 Μαρτίου 2004). Έτσι, αυτός σημειώνει το χρονικό όριο του ελέγχου ο οποίος ασκείται από το Δικαστήριο και σηματοδοτεί, τόσο στους ιδιώτες όσο και στις αρχές του Κράτους, την περίοδο πέραν της οποίας ο έλεγχος αυτός δεν είναι πλέον δυνατός (*Walker κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (déc.), αριθ. 34979/97,

CEDH 2000-I, και *Kadiķis κατά Λετονίας* (αριθ. 2) (déc.), αριθ. 62393/00, 25 Σεπτεμβρίου 2003).

54. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι μία παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της μπορεί να λάβει την μορφή όχι μόνον μιας στιγμιαίας πράξης, αλλά και αυτήν μιας συνεχούς κατάστασης. Η έννοια της «συνεχούς κατάστασης» υποδεικνύει μία κατάσταση πραγμάτων η οποία προκύπτει από συνεχείς δράσεις πραγματοποιούμενες από το Κράτος ή στο όνομά του και των οποίων οι προσφεύγοντες είναι τα θύματα. Το γεγονός ότι ένα συμβάν έχει σημαντικές συνέπειες που κλιμακώνονται μέσα στον χρόνο δεν σημαίνει ότι αυτό οφείλεται σε μία «συνεχή κατάσταση» (*Posti και Rahko κατά Φινλανδίας*, αριθ. 27824/95, §§ 39-40, CEDH 2002-VII, *Petkov κατά Βουλγαρίας* (déc.), αριθ. 77568/01 και 2 άλλες, 4 Δεκεμβρίου 2007, *Meltex LTD κατά Αρμενίας* (déc.), αριθ. 37780/02, 27 Μαΐου 2008, και *Iordache κατά Ρουμανίας*, αριθ. 6817/02, § 49, 14 Οκτωβρίου 2008).

55. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, αν και η απόφαση με αριθμό 69/2012 και εκείνη με τον αριθμό 1/2012, με τις οποίες επικυρώθηκαν η κράτησή του «μέσα σε ένα ειδικό κελί» επί δέκα ημέρες και/ ή η μεταγωγή του σε ένα άλλο σωφρονιστικό κατάστημα είχαν επιπτώσεις επί της προσωπικής κατάστασης του προσφεύγοντος, οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος δεν αφορούν το σύνολο των προβλημάτων προς τα οποία αυτός ήλθε αντιμέτωπος κατά την διάρκεια της κράτησής του, αλλά αναφέρονται σε συγκεκριμένα συμβάντα, ήτοι την επιβολή των επιδίκων πειθαρχικών ποινών (βλέπε, *a contrario*, την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Seleznev κατά Ρωσίας*, § 36). Ως εκ τούτου, κατά την άποψη του Δικαστηρίου, εν προκειμένω δεν πρόκειται για συνεχή κατάσταση. Το Δικαστήριο παρατηρεί στην συνέχεια ότι οι επίδικες αποφάσεις δημοσιεύθηκαν στις 20 Ιανουαρίου 2012 και στις 2 Ιανουαρίου 2012 αντίστοιχα, ήτοι περισσότερο από έξι μήνες πριν την κατάθεση της προσφυγής του, την 1^η Αυγούστου 2012.

56. Έπεται ότι η προσφυγή, στον βαθμό που αφορά τις πειθαρχικές ποινές οι οποίες επιβλήθηκαν με την απόφαση με αριθμό 69/2012 και με εκείνη με τον

αριθμό 1/2012, πρέπει να απορριφθεί λόγω μη τήρησης της προθεσμίας των έξι μηνών, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης.

2. Όσον αφορά την τρίτη πειθαρχική διαδικασία

57. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, μέσα στην προσφυγή του η οποία υποβλήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2011, ο προσφεύγων προέβαλε τον ισχυρισμό σύμφωνα με τον οποίο αυτός θεωρούσε ότι είχε τιμωρηθεί αδικώς και είχε κατηγορηθεί εσφαλμένα. Κατά συνέπεια, κατά την άποψη της Κυβέρνησης, ο προσφεύγων δεν ισχυρίστηκε ότι είχε εξαναγκασθεί να σκύψει μπροστά και να αφαιρέσει τα ρούχα του ή ότι είχε απειληθεί από τους φύλακες να του επιβληθεί μία πειθαρχική δίωξη ή ότι είχε γίνει δέκτης μιας άλλης απειλής ή ότι οι φύλακες είχαν προβεί σε υποτιμητικά και ταπεινωτικά σχόλια για το πρόσωπό του.

58. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο σκοπός του κανόνα της εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων που ορίζεται από το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης είναι να παρέχει στα συμβαλλόμενα Κράτη την ευκαιρία να επανορθώσουν τις παραβιάσεις οι οποίες καταγγέλλονται εναντίον τους προτού υποβληθούν ενώπιον του Δικαστηρίου. Έτσι, ο προσφεύγων πρέπει να έχει χρησιμοποιήσει τους δικαστικούς πόρους οι οποίοι προσφέρονται από την εθνική νομοθεσία, στον βαθμό που αποδεικνύονται αποτελεσματικά και επαρκή (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Fressoz και Roire κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 29183/95, § 37, CEDH 1999-I). Εξάλλου, ο κανόνας της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων βοηθημάτων πρέπει να εφαρμόζεται «με κάποια ευελιξία και χωρίς υπερβολική τυπολατρία». Εν τούτοις, αυτός δεν απαιτεί μόνον την προσφυγή ενώπιον των αρμοδίων εθνικών δικαστηρίων και την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων προοριζόμενων να αντιταχθούν σε μία ήδη εκδοθείσα απόφαση, περιλαμβάνει επίσης την υποχρέωση να προβληθεί ενώπιον των αρμοδίων εθνικών αρχών, τουλάχιστον κατ' ουσίαν, σύμφωνα με τους τύπους και με τις προθεσμίες που ορίζονται από το εθνικό δίκαιο, τις αιτιάσεις τις οποίες κάποιος σκοπεύει να προβάλει στην συνέχεια σε διεθνές επίπεδο (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Sejdovic κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 56581/00, § 44, CEDH 2006-II). Το άρθρο 35 επιβάλλει επίσης την χρήση των δικονομικών μέσων τα οποία είναι ικανά να εμποδίσουν μία

παραβίαση της Σύμβασης. Μία προσφυγή η οποία δεν ικανοποιεί τις απαιτήσεις αυτές πρέπει κατ' αρχήν να κηρυχθεί απαράδεκτη λόγω μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων βοηθημάτων (*Vučkonić και λοιποί κατά Σερβίας* [GC], αριθ. 17153/11, § 72, 25 Μαρτίου 2014).

59. Το Δικαστήριο σημειώνει εν προκειμένω, όσον αφορά αυτό το τμήμα της διαδικασίας, από την δικογραφία προκύπτει ότι ο προσφεύγων δεν διατύπωσε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων την αιτίαση την οποία αυτός προβάλλει ενώπιον του. Ειδικότερα, παρατηρεί ότι στην προσφυγή του που ασκήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2011 κατά της απόφασης με αριθμό 32/6.12.2011 του πειθαρχικού συμβουλίου της φυλακής της Νιγρίτας, και η οποία παρουσιάστηκε κατά τρόπο τυποποιημένο, ο προσφεύγων παραπονέθηκε ότι αυτός είχε τιμωρηθεί αδικώς και ότι είχε κατηγορηθεί εσφαλμένα (πιο πάνω παράγραφος 22). Επιπρόσθετα, ο ενδιαφερόμενος δεν κατέθεσε υπόμνημα, το οποίο να περιλαμβάνει πιο συγκεκριμένους ισχυρισμούς. Εξάλλου, ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου αυτός είχε υποστηρίξει ότι «δεν επιθυμούσε να επανεξετάσει [την απόφασή του]» και ότι «δεν ήθελε να επαναλάβει τους ίδιους λόγους» (πιο πάνω παράγραφος 21).

60. Πράγματι, ο προσφεύγων ούτε επικαλέστηκε τα άρθρα 3 ή 8 της Σύμβασης ούτε διατύπωσε αιτιάσεις υπό το πρίσμα των διατάξεων αυτών. Έτσι, αυτός δεν επέστησε την προσοχή του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Σερρών σχετικά με τις επιταγές οι οποίες απορρέουν από την απαγόρευση της επιβολής κακομεταχείρισης ή με το δικαίωμά του στην ιδιωτική ζωή, ενώ δεν παρουσίασε ούτε επιχειρήματα που να ισοδυναμούν, έστω και κατ' ουσίαν και κατά τρόπο υπόρρητο, με μία προσβολή στα δικαιώματά του που προστατεύονται από τα άρθρα 3 και 8 της Σύμβασης. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, τίποτε δεν επιτρέπει να υποτεθεί ότι, αν ο προσφεύγων είχε υποβάλει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων επιχειρήματα σε στήριξη μιας τέτοιας αιτίας, τα τελευταία δεν θα τα εξέταζαν.

61. Λαμβανομένων υπόψη των όσων αναφέρονται πιο πάνω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων δεν έδωσε στο εναγόμενο Κράτος την δυνατότητα να θεραπεύσει την καταγγελλόμενη παραβίαση, κάνοντας χρήση των δικαστικών

πόρων οι οποίοι προσφέρονται από το εθνικό δίκαιο (βλέπε, *a contrario*, Καραπαναγιώτου και λοιποί κατά Ελλάδας, αριθ. 1571/08, § 29, 28 Οκτωβρίου 2010).

62. Κατά συνέπεια, η προσφυγή, στον βαθμό που αφορά τις πειθαρχικές ποινές οι οποίες επιβάλλονται από την απόφαση με αριθμό 42/2012, πρέπει να απορριφθεί λόγω της μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων βοηθημάτων, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης.

3. Όσον αφορά την τέταρτη πειθαρχική διαδικασία

63. Διαπιστώνοντας ότι αυτό το τμήμα της αιτίας δεν είναι προδήλως αβάσιμο με την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης και δεν προσκρούει κατά τα λοιπά σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου, το Δικαστήριο το κηρύσσει παραδεκτό.

B. Επί της ουσίας

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

α) Ο προσφεύγων

64. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι τον υπέβαλαν τέσσερις φορές σε ταπεινωτική μεταχείριση. Βεβαιώνει ότι η Κυβέρνηση παραδέχεται, κατά πρώτο λόγο, την χρήση σωματικών ερευνών και, κατά δεύτερο λόγο, ότι ο προσφεύγων υποβλήθηκε σε μία τέτοια έρευνα κάθε φορά που επέστρεφε ένα σωφρονιστικό κατάστημα, παρά το γεγονός ότι αυτός παρέμενε σε κατάσταση απομόνωσης και ήταν απών επί λίγες μόνον ώρες, ένα χρονικό διάστημα στην διάρκεια του οποίου αυτός κρατήθηκε σε έναν ειδικό χώρο χωρίς επαφή με οποιονδήποτε αν εξαιρεθούν οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι. Θεωρεί ότι οι ισχυρισμοί οι οποίοι διατυπώθηκαν από την Κυβέρνηση είναι αντιφατικοί δεδομένου ότι, από την μία πλευρά, αυτή υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων ουδέποτε υποχρεώθηκε να σκύψει μπροστά ή να αφαιρέσει τα εσώρουχά του και, από την άλλη πλευρά, αναγνωρίζει ότι η σωματική έρευνα συνεπαγόταν «μία οπτική επιθεώρηση σε κατακόρυφη θέση» ενώ ο ενδιαφερόμενος γδυνόταν.

65. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι η Κυβέρνηση απέφυγε να σχολιάσει την απουσία της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας στις πράξεις οι οποίες διενεργούνται από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Υπογραμμίζει ότι είχε δεχθεί να υποβληθεί σε μία έρευνα με ψηλάφηση και σε έρευνα των ενδυμάτων του. Εξηγεί ότι οι πειθαρχικές ποινές του επιβλήθηκαν όχι διότι δεν συμμορφώθηκε προς οποιονδήποτε τύπο έρευνας, αλλά εξαιτίας της άρνησής του να δεχθεί μεθόδους αδικαιολόγητες, δυσανάλογες και ταπεινωτικές, οι οποίες συνιστούσαν κατά την άποψή του μία παραβίαση των άρθρων 3 και 8 της Σύμβασης. Προσθέτει ότι το ποινικό μητρώο του ήταν λευκό, ότι ουδέποτε κατηγορήθηκε ή καταδικάστηκε για αδικήματα σχετικά με ναρκωτικά και ότι σε κάθε περίπτωση αυτός δεν είχε θεωρηθεί ύποπτος για εισαγωγή ναρκωτικών μέσα στην φυλακή.

66. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, πριν την πραγματοποίηση μιας σωματικής έρευνας πρέπει να υπάρχει ένας βάσιμος λόγος, για παράδειγμα: (α) αν ο κρατούμενος έχει καταδικαστεί για μία παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών, (β) αν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία αφήνουν υπόνοιες ότι ο ενδιαφερόμενος επιχειρεί να εισαγάγει ναρκωτικά μέσα στην φυλακή, (γ) αν ο κρατούμενος έχει τιμωρηθεί πειθαρχικά ή καταδικαστεί κατά το παρελθόν για απόπειρα ή άλλη παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών, και (δ) αν ίχνη ναρκωτικών έχουν ευρεθεί στα προσωπικά είδη του κρατούμενου. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι ο αναγκαστικός χαρακτήρας του εν λόγω μέτρου επιβάλλει την λήψη υπόψη του συνόλου των συνθηκών και την αναφορά των συγκεκριμένων παραγόντων οι οποίοι καθιστούν απαραίτητη μία τέτοια εξέταση, προκειμένου ο κρατούμενος να μην αισθάνεται προσβεβλημένος στην τιμή και στην αξιοπρέπειά του. Η έρευνα πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο ώστε να μην προσβάλλει την αξιοπρέπεια ούτε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο ταπείνωσης των νεοεισερχομένων σε ένα σωφρονιστικό κατάστημα. Έτσι, ο προσφεύγων εκτιμά ότι η παρουσία «3 ή 4 σωφρονιστικών υπαλλήλων» οι οποίοι κάνουν προσβλητικά σχόλια για τα απόκρυφα μέρη και την αρρενωπότητα των κρατουμένων, σε συνδυασμό με τον εξαναγκασμό σε αφαίρεση ρούχων και με το γεγονός ότι η κράτησή του έλαβε χώρα υπό συνθήκες «ημι-απομόνωσης»

δείχνουν πράγματι ότι επικρατούσε ένα πνεύμα εκδίκησης εναντίον του. Ο προσφεύγων αναφέρεται επίσης στην έκθεση την οποία εκπόνησε ο Συνήγορος του Πολίτη (πιο πάνω παράγραφοι 48-49).

67. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται επίσης ότι το επιχείρημα της Κυβέρνησης σύμφωνα με το οποίο αυτός φέρεται να μην έχει επικαλεστεί τις αιτιάσεις του ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων είναι εσφαλμένο. Τονίζει ως προς τούτο ότι, όπως προκύπτει από τα πρακτικά των συμβουλίων της φυλακής, αυτός είχε εξηγήσει πολλές φορές τους λόγους για τους οποίους είχε αρνηθεί να υποβληθεί σε σωματική έρευνα.

68. Ο προσφεύγων υποστηρίζει τέλος ότι η σωματική έρευνα η οποία του επιβλήθηκε δεν αντιστοιχούσε σε βάσιμες ανάγκες ασφαλείας, ότι ήταν δυσανάλογη και ότι δεν μπορούσε να θεωρηθεί αναγκαία σε μία δημοκρατική κοινωνία. Ως εκ τούτου, υποστηρίζει ότι δεν είχε καμία υποχρέωση να συμμορφωθεί προς την διαταγή να υποβληθεί σε μία τέτοια έρευνα.

β) Η Κυβέρνηση

69. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η σωματική έρευνα των νεοεισερχομένων σε ένα σωφρονιστικό κατάστημα πραγματοποιείται σε έναν ειδικό χώρο της φυλακής από δύο υπαλλήλους του τμήματος ασφαλείας οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι μόνον με το καθήκον αυτό. Μόνον ο διευθυντής της φυλακής, ο αρχιφύλακας ή ο αναπληρωτής του έχουν πρόσβαση στον επίδικο χώρο και αυτοί δεν εισέρχονται παρά μόνον αν το ζητήσει εκείνος ο οποίος πραγματοποιεί την σωματική έρευνα. Ειδικότερα, αυτό μπορεί να συμβεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν για παράδειγμα ευρεθούν ουσίες ή άλλα απαγορευμένα αντικείμενα. Η σωματική έρευνα πραγματοποιείται προληπτικώς και κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζει την αξιοπρέπεια του κρατούμενου και να προλαμβάνει την εισαγωγή μέσα στην φυλακή ουσιών ή άλλων απαγορευμένων αντικειμένων, η οποία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια των προσώπων ή της φυλακής εν γένει.

70. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι, κατά την διάρκεια μιας σωματικής έρευνας, ο κρατούμενος παραμένει κατ' αρχήν ντυμένος, στην δε συνέχεια με την

συναίνεσή του τα ρούχα και τα εσώρουχά του αφαιρούνται ενόψει της πραγματοποίησης μιας εμπεριστατωμένης έρευνας. Τονίζει ότι ο κρατούμενος ενημερώνεται για την αναγκαιότητα μιας τέτοιας έρευνας, δεδομένου ότι απαγορευμένες ουσίες έχουν ήδη ευρεθεί κατά το παρελθόν μέσα στις ραφές ρούχων ή εσωρούχων. Η Κυβέρνηση αναφέρει ότι, μόλις ο κρατούμενος γδυθεί, οι αρχές δεν προβαίνουν ποτέ σε μία έρευνα με ψηλάφηση, αλλά πραγματοποιούν μόνον «μία οπτική επιθεώρηση σε κατακόρυφη θέση», κατά τρόπο ώστε η έρευνα να μην δημιουργήσει αίσθημα ντροπής στον κρατούμενο. Εφόσον μία εξέταση των σωματικών κοιλοτήτων εκτιμάται αναγκαία, αυτή πραγματοποιείται μόνον από έναν ιατρό και κατόπιν μιας διάταξης που εκδίδεται από τον αρμόδιο δικαστή.

71. Εν προκειμένω, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι όλες οι διαδικασίες οι οποίες προβλέπονται από τον νόμο ακολουθήθηκαν, ότι η σωματική έρευνα πραγματοποιήθηκε απουσία τρίτων, μέσα σε έναν ειδικό χώρο και από σωφρονιστικούς υπαλλήλους οι οποίοι επέδειξαν σοβαρότητα και επαγγελματικό ήθος και δεν έκαναν κοροϊδευτικά ή προσβλητικά σχόλια. Προσθέτει ότι οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι που είναι επιφορτισμένοι με τις έρευνες προβαίνουν στην εξέταση περισσότερων από δέκα κρατούμενους την ημέρα, γεγονός το οποίο δεν τους αφήνει χρόνο για να επιδοθούν σε πράξεις βλαπτικές, ικανές να θίξουν τους κρατούμενους ή τους ίδιους.

72. Εξάλλου, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων δεν προέβαλε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ότι υποβλήθηκε σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση όπως περιγράφεται στην προσφυγή του. Ειδικότερα, κατά τις συνεδριάσεις ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου της φυλακής της Νιγρίτας, στις 6 Δεκεμβρίου 2011 και στις 28 Μαρτίου 2012, ο προσφεύγων φέρεται να μην υποστήριξε ότι είχε υποχρεωθεί να αφαιρέσει τα εσώρουχά του και να σκύψει μπροστά, ούτε ότι αυτός απειλήθηκε από σωφρονιστικούς υπαλλήλους ούτε ότι οι τελευταίοι είχαν κάνει προσβλητικά σχόλια για το πρόσωπό του. Πράγματι, κατά τα λεγόμενα της Κυβέρνησης, ο ενδιαφερόμενος ουδέποτε υποστήριξε ότι είχε υποβληθεί σε απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι ο προσφεύγων ενημερώθηκε σχετικά με

την πειθαρχική παράβαση για την οποία είχε κατηγορηθεί, ότι αυτός είχε την δυνατότητα να εκθέσει την υπεράσπισή του και να εκθέσει συγκεκριμένα περιστατικά ή οποιοδήποτε στοιχείο που θεωρούσε αναγκαίο, να λάβει γνώση της απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου, να λάβει αντίγραφο του πρακτικού και να αρνηθεί να υπογράψει, εφόσον θεωρούσε ότι αυτό δεν αντανακλούσε τα επίδικα συμβάντα.

73. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης ότι ο προσφεύγων μπορούσε να ζητήσει να εκπροσωπηθεί από έναν δικηγόρο και να καταθέσει μία προσφυγή ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου. Προσθέτει ότι η απόφαση του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Σερρών, η οποία απέρριψε την προσφυγή του προσφεύγοντος, ήταν επαρκώς αιτιολογημένη, δεδομένου ιδίως ότι δεν προέκυπτε από την δικογραφία ότι οι αρχές επεχείρησαν να πραγματοποιήσουν μία έρευνα που θα προσέβαλε την αξιοπρέπεια του προσφεύγοντος. Ισχυρίζεται επίσης ότι αν και ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι εξέθεσε να επιχειρήματά του μέσα στην προσφυγή του, η τελευταία ήταν ένα «δικόγραφο συντεταγμένο από δικηγόρους». Κατά τα λεγόμενα της Κυβέρνησης, από την δικογραφία της υπόθεσης προκύπτει ότι ο προσφεύγων είχε αρνηθεί οποιοδήποτε είδος έρευνας, παρά το γεγονός ότι αυτός είχε ενημερωθεί σχετικά με την αναγκαιότητα ενός τέτοιου μέτρου.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

74. Το Δικαστήριο σημειώνει εξ αρχής ότι η παρούσα υπόθεση δεν αφορά τις σωματικές έρευνες αφ' εαυτών, αλλά μάλλον την πειθαρχική ποινή η οποία επιβλήθηκε στον προσφεύγοντα διότι αρνήθηκε να υποβληθεί σε μία τέτοια έρευνα. Πράγματι, από την δικογραφία δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων υποχρεώθηκε να συμμορφωθεί.

α) Επί της ύπαρξης μιας παρέμβασης

75. Δεν υπάρχει διαφωνία μεταξύ των διαδίκων ότι η πειθαρχική ποινή η οποία επιβλήθηκε στον προσφεύγοντα μέσα στο πλαίσιο της τέταρτης πειθαρχικής διαδικασίας που διεξήχθη εναντίον του, ήτοι η μεταγωγή σε ένα άλλο σωφρονιστικό κατάστημα, μεταφράζεται σε μία παρέμβαση στην εκ μέρους του

άσκηση του δικαιώματός του στην ιδιωτική ζωή, όπως αυτό διασφαλίζεται από το άρθρο 8 § 1 της Σύμβασης.

β) Επί της αιτιολόγησης της παρέμβασης

76. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μία παρέμβαση είναι αντίθετη προς την Σύμβαση εφόσον δεν πληροί τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 8. Συντρέχει συνεπώς λόγος να καθοριστεί αν η επίδικη παρέμβαση «προβλεπόταν από τον νόμο», αν αυτή επεδίωκε έναν ή περισσότερους από τους θεμιτούς στόχους που ορίζονται στην παράγραφο αυτή και αν ήταν «αναγκαία με μία δημοκρατική κοινωνία» για τον στόχο ή τους στόχους αυτούς (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Pedersen και Baadsgaard κατά Δανίας* [GC], αριθ. 40917/99, § 67, CEDH 2004-XI).

i. Προβλεπόμενη από τον νόμο

77. Στην παρούσα υπόθεση, δεν αμφισβητείται ότι τόσο οι σωματικές έρευνες όσο και η επιβληθείσα πειθαρχική ποινή προβλέπονταν από τον νόμο, ήτοι από το άρθρο 23 του σωφρονιστικού κώδικα και από το άρθρο 10 § 5 του εσωτερικού κανονισμού των φυλακών και από τα άρθρα 68 και 69 του σωφρονιστικού κώδικα αντίστοιχα.

ii. Θεμιτός σκοπός

78. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η παρέμβαση στόχευε σε έναν θεμιτό σκοπό, ήτοι στην πρόληψη ποινικών αδικημάτων. Μένει να ελεγχθεί κατά πόσον η εν λόγω παρέμβαση ήταν «αναγκαία σε μία δημοκρατική κοινωνία».

iii. Αναγκαία σε μία δημοκρατική κοινωνία

α) Γενικές αρχές

79. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, όταν πρόκειται για την σωματική έρευνα των κρατουμένων, δεν έχει καμία δυσκολία να αντιληφθεί ότι ένα άτομο το οποίο αναγκάζεται να υποβληθεί σε μεταχείριση αυτής της φύσεως αισθάνεται από το μόνο γεγονός αυτό προσβεβλημένος στην ιδιωτικότητα και στην αξιοπρέπεια,

ιδιαίτερα όταν τούτο συνεπάγεται το να αφαιρέσει τα ρούχα του μπροστά σε άλλους και ακόμη περισσότερο όταν αυτός πρέπει να λάβει ντροπιαστικές στάσεις. Εν τούτοις, μία τέτοια μεταχείριση δεν είναι αθέμιτη αφ' εαυτής: οι σωματικές έρευνες, ακόμη και οι ολοκληρωτικές, μπορούν να αποδεικνύονται μερικές φορές αναγκαίες για την εξασφάλιση της ασφαλείας σε μία φυλακή – συμπεριλαμβανομένης κι εκείνης του ιδίου του κρατούμενου -, την προστασία της τάξης ή της πρόληψης ποινικών αδικημάτων (*Valašinas κατά Λιθουανίας*, αριθ. 44558/98, § 117, CEDH 2001-VIII, *Iwańczuk κατά Πολωνίας*, αριθ. 25196/94, § 59, 15 Νοεμβρίου 2001, *Van der Ven κατά Ολλανδίας*, αριθ. 50901/99, § 60, CEDH 2003-II, *Lorsé και λοιποί κατά Ολλανδίας*, αριθ. 52750/99, § 72, 4 Φεβρουαρίου 2003, και *Roth κατά Γερμανίας*, αριθ. 6780/18 και 30776/18, § 65, 22 Οκτωβρίου 2020).

80. Παραμένει όμως γεγονός ότι οι σωματικές έρευνες οφείλουν, εκτός από το να είναι «αναγκαίες» για την επίτευξη ενός από τους πιο πάνω αναφερόμενους στόχους (*Ramirez Sanchez κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 59450/00, § 119, CEDH 2006-IX), να διεξάγονται σύμφωνα με τον «κατάλληλο τρόπο» (πιο πάνω αναφερόμενες αποφάσεις (*Valašinas*, *Iwańczuk*, *Van der Ven* και *Lorsé*), κατά τρόπο ώστε ο βαθμός του πόνου ή της ταπείνωσης που υφίστανται οι κρατούμενοι δεν υπερβαίνει εκείνον τον οποίο εμπεριέχει αναπόφευκτα αυτή η μορφή θεμιτής μεταχείρισης. Διαφορετικά, αυτές παραβιάζουν το άρθρο 3 της Σύμβασης.

81. Επίσης, είναι αυτονόητο ότι όσο μεγαλύτερη είναι η εισβολή στην ιδιωτικότητα του κρατούμενου ο οποίος υφίσταται σωματική έρευνα (ιδίως όταν ο τρόπος περιλαμβάνει την αφαίρεση των ρούχων ενώπιον άλλων και ο ενδιαφερόμενος πρέπει να λάβει επιπλέον ντροπιαστικές στάσεις), τόσο μεγαλύτερη είναι η επαγρύπνηση που επιβάλλεται.

82. Στην υπόθεση *Frérot κατά Γαλλίας* (αριθ. 70204/01, 12 Ιουνίου 2007), το Δικαστήριο έκρινε ότι οι ολοκληρωτικές έρευνες στις οποίες είχε υποβληθεί ο προσφεύγων ενώ τελούσε υπό κράτηση στο κέντρο κράτησης της Φρεν (Fresnes), μεταξύ του Σεπτεμβρίου 1994 και του Δεκεμβρίου 1996, μεταφράζονταν σε ταπεινωτική μεταχείριση με την έννοια του άρθρου 3 και ότι υπήρξε μία παραβίαση της διάταξης αυτής. Στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη

την συχνότητα των ερευνών στις οποίες υποβλήθηκε ο ενδιαφερόμενος (η γαλλική κυβέρνηση είχε αναγνωρίσει τουλάχιστον έντεκα συμβάντα του τύπου αυτού), το γεγονός ότι, από έναν τόπο κράτησης στον άλλο, είχαν εφαρμοστεί οι πλέον παρεμβατικοί τρόποι στην σωματική ιδιωτικότητα του προσφεύγοντος με ποικίλους τρόπους και ότι ο ενδιαφερόμενος είχε έλθει αντιμέτωπος σε πρωκτικούς ελέγχους σε ένα μόνο από τα πολυάριθμα καταστήματα στα οποία αυτός είχε τοποθετηθεί. Περαιτέρω, δεν προέκυπτε ότι, υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις στις οποίες εκτυλίχθηκε η υπόθεση, έκαστο από τα μέτρα αυτά στηριζόταν σε συγκεκριμένες και σοβαρές υπόνοιες ότι ο προσφεύγων έκρυβε μέσα στον πρωκτό του «απαγορευμένα αντικείμενα ή ουσίες». Πράγματι, υπήρχε στο κατάστημα αυτό ένα τεκμήριο ότι κάθε κρατούμενος που επέστρεφε από την αίθουσα του επισκεπτηρίου έκρυβε τέτοια αντικείμενα ή ουσίες στα πλέον απόκρυφα μέρη του σώματός του. Το Δικαστήριο όμως σημείωσε ότι οι πρωκτικοί έλεγχοι που πραγματοποιούνταν κάτω από τις συνθήκες αυτές στηρίζονταν όπως έπρεπε σε μία «πειστική επιταγή ασφαλείας» (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Van der Ven*, § 62), προστασίας της τάξης ή πρόληψης ποινικών αδικημάτων.

83. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, η αίσθηση του αυθαιρέτου, εκείνη της μειονεξίας και της αγωνίας που συνδυάζονται συχνά με αυτήν και εκείνη μιας βαθιάς προσβολής στην αξιοπρέπεια, η οποία απορρέει χωρίς αμφιβολία από την υποχρέωση της αφαίρεσης των ρούχων ενώπιον άλλων και της υποβολής σε έναν οπτικό πρωκτικό έλεγχο, επιπλέον των άλλων μέτρων παρέμβασης στην ιδιωτικότητα τα οποία περιλαμβάνουν οι ολοκληρωτικοί έλεγχοι, χαρακτηρίζουν έναν βαθμό ταπείνωσης υπερβαίνοντα εκείνον – ανεκτό διότι αναπόφευκτο – που ενέχει αναπόφευκτα η σωματική έρευνα των κρατουμένων. Επιπλέον, η ταπείνωση την οποία ένιωσε ο προσφεύγων είχε οξυνθεί από το γεγονός ότι οι αρνήσεις του να υποταχθεί στα μέτρα αυτά του είχαν κοστίσει, σε πολλές περιπτώσεις, την τιμωρία με τοποθετήσεις σε πειθαρχικό κελί.

84. Στην υπόθεση *Milka κατά Πολωνίας* (αριθ. 14322/12, 15 Σεπτεμβρίου 2015). Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της Σύμβασης. Θεώρησε ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι η πειθαρχική ποινή η οποία επιβλήθηκε στον

προσφεύγοντα διότι αρνήθηκε να υποβληθεί σε σωματική έρευνα δικαιολογείτο από ένα πιεστικό κοινωνικό αίτημα ή ότι τελούσε σε αναλογία προς τις συνθήκες της υπόθεσης. Το Δικαστήριο είχε σημειώσει, μεταξύ άλλων, ότι δεν υπήρχαν ενδείξεις που να επιτρέπουν υπόνοιες ότι ο προσφεύγων είχε κρύψει επάνω του απαγορευμένα αντικείμενα, ότι αυτός δεν θεωρείτο ως επικίνδυνος κρατούμενος και ότι δεν είχε δώσει στις σωφρονιστικές αρχές την εντύπωση ότι επρόκειτο να συμπεριφερθεί με τον τρόπο αυτό. Το Δικαστήριο είχε σημειώσει επίσης την βαρύτητα των πειθαρχικών ποινών οι οποίες επιβλήθηκαν στον προσφεύγοντα και το γεγονός ότι τα εθνικά δικαστήρια δεν είχαν εξετάσει αν υπήρχαν βάσιμοι λόγοι οι οποίοι δικαιολογούσαν την άρνηση του προσφεύγοντος να υποβληθεί σε σωματική έρευνα.

β) Εφαρμογή των αρχών αυτών στην παρούσα υπόθεση

85. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο θα ενσκήψει στο ζήτημα του κατά πόσον η επίδικη παρέμβαση τελούσε σε αναλογία προς τον διωκόμενο θεμιτό σκοπό και κατά πόσον οι λόγοι τους οποίους επικαλέστηκαν τα εθνικά δικαστήρια για να την αιτιολογήσουν εμφανίσθηκαν συναφείς και επαρκείς. Σημειώνει εξ αρχής ότι θα αξιολογήσει την αναλογικότητα της πειθαρχικής ποινής η οποία επιβλήθηκε υπό το φως της νομολογίας του σχετικά με την αναγκαιότητα της σωματικής έρευνας με πρωκτικό έλεγχο. Πράγματι, η άρνηση του προσφεύγοντος να συμμορφωθεί προς την διαταγή των σωφρονιστικών υπαλλήλων να αφαιρέσει τα ρούχα του και να υποβληθεί σε μία τέτοια έρευνα πρέπει να εξετασθεί μέσα στο πλαίσιο της αναγκαιότητας της έρευνας αυτής.

86. Το Δικαστήριο σημειώνει, ως προς τούτο, ότι η επίδικη σωματική έρευνα διατάχθηκε από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους στις 26 Μαρτίου 2012. Την ημερομηνία αυτή, ο προσφεύγων μετήχθη από την φυλακή της Νιγρίτας στο πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης, προκειμένου να παραστεί στην συζήτηση της ποινικής υπόθεσης που τον αφορούσε. Μετά την αναβολή της υπόθεσης, ο ενδιαφερόμενος μετήχθη στην φυλακή της Νιγρίτας. Πράγματι, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, οι οποίοι δεν αμφισβητούνται από την Κυβέρνηση, η μεταγωγή του πραγματοποιήθηκε χωρίς άλλους κρατούμενους

μέσα στο όχημα και διήρκεσε πέντε ώρες περίπου, χρονικό διάστημα στην διάρκεια του οποίου αυτός είχε επαφή μόνον με τους φύλακές του και με σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Το Δικαστήριο σημειώνει ως προς τούτο ότι οι αρμόδιες αρχές δεν ανέφεραν κανένα λόγο ο οποίος δικαιολογεί την αναγκαιότητα της διενέργειας μιας έρευνας υπό αυτές τις συνθήκες, πολύ περισσότερο αφού, όπως προκύπτει από τον φάκελο, ο προσφεύγων δεν είχε επαφή με άτομα κατά τις ώρες της απουσίας του.

87. Το Δικαστήριο παρατηρεί επίσης ότι ο προσφεύγων δεν είχε καταδικασθεί για λόγους σχετικούς με την εμπορία ναρκωτικών (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Iwańczuk κατά Πολωνίας*, αριθ. 25196/94, § 53, 15 Νοεμβρίου 2001). Έτι περαιτέρω, αυτός δεν είχε θεωρηθεί ως επικίνδυνος από τις σωφρονιστικές αρχές για κάποιο άλλο λόγο. Πράγματι, οι αρμόδιες αρχές δεν είχαν στην διάθεσή τους οποιαδήποτε συγκεκριμένα, ή ακόμη και αόριστη, ένδειξη η οποία να επιτρέπει υπόνοιες ότι ο προσφεύγων μπορούσε να μεταφέρει ναρκωτικά κρυμμένα μέσα στον πρωκτό του.

88. Το Δικαστήριο σημειώνει στην συνέχεια ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος, οι οποίοι παρουσιάστηκαν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και σύμφωνα με τους οποίους τέτοιες έρευνες είχαν οδηγήσει το Δικαστήριο να καταλήξει στο συμπέρασμα μιας παραβίασης των άρθρων 3 και 8 της Σύμβασης, δεν εξετάστηκαν από το δικαστικό συμβούλιο του πλημμελειοδικείου Σερρών. Πράγματι, το εν λόγω δικαστικό συμβούλιο δεν ασχολήθηκε καθόλου με το ζήτημα αυτό.

90. Όσον αφορά την βαρύτητα της επιβληθείσας πειθαρχικής ποινής, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η μεταγωγή του προσφεύγοντος σε ένα άλλο πειθαρχικό κατάστημα ήταν μία βαρεία ποινή που μπορούσε να έχει σοβαρές συνέπειες για έναν κρατούμενο ο οποίος παραμένει ήδη από καιρό μέσα σε ένα σωφρονιστικό κατάστημα. Ταυτόχρονα, ήτοι στις 26 Μαρτίου 2012, την ίδια ημέρα κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος είχε αρνηθεί να υποβληθεί στην σωματική έρευνα, αυτός τοποθετήθηκε σε έναν «θάλαμο υποδοχής». Αν και το τελευταίο αυτό μέτρο δεν επιβλήθηκε μέσα στο πλαίσιο μιας πειθαρχικής διαδικασίας η οποία εισήχθη κατά του προσφεύγοντος, παραμένει γεγονός ότι

επιβλήθηκε κατόπιν της άρνησής του να υποβληθεί σε μία σωματική έρευνα και ότι ήταν στενά συνδεδεμένη με την τελευταία.

iv. Συμπέρασμα

90. Λαμβανομένων υπόψη των όσων εκτίθενται πιο πάνω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι εθνικές αρχές δεν έδωσαν συναφείς και επαρκείς αιτιολογίες για να δικαιολογήσουν την επιβολή της πειθαρχικής ποινής στον προσφεύγοντα, ότι η ποινή δεν τελούσε σε αναλογία προς τον διωκόμενο θεμιτό σκοπό και ότι η καταδίκη αυτή δεν ικανοποιούσε μία «επιτακτική κοινωνική ανάγκη» και δεν ήταν επομένως αναγκαία σε μία δημοκρατική κοινωνία.

91. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

92. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

93. Ο προσφεύγων ζητεί ένα ποσό 15.000 ευρώ (EUR) για την ηθική βλάβη την οποία εκτιμά ότι υπέστη.

94. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το ζητούμενο ποσό είναι υπέρογκο και αυθαίρετο και ισχυρίζεται ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

95. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι συντρέχει λόγος να επιδικαστούν στον προσφεύγοντα 2.000 EUR για την ηθική βλάβη.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

96. Ο προσφεύγων ζητεί επίσης, χωρίς να προσκομίζει ένα τιμολόγιο σε στήριξη αυτού, 2.000 ευρώ για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ενώπιον του Δικαστηρίου.

97. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αιτούμενο ποσό δεν είναι λογικό, ότι ο προσφεύγων δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο το οποίο αποδεικνύει την καταβολή οποιουδήποτε ποσού και ότι, σε κάθε περίπτωση, το προς επιδίκαση ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 500 EUR.

98. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στην βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει ότι θα αποδειχθεί το πραγματικό, η αναγκαιότητα και, επιπλέον, ο λογικός χαρακτήρας τους ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], αριθ. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

99. Εν προκειμένω, λαμβανομένης υπόψη της απουσίας οποιουδήποτε εγκύρου δικαιολογητικού εκ μέρους του προσφεύγοντος και της σχετικής νομολογίας, το Δικαστήριο απορρίπτει το εν λόγω αίτημα.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

100. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να ευθυγραμμίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας με το επιτόκιο της οριακής δανειακής διευκόλυνσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσανζημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* τις αιτιάσεις όσον αφορά την τέταρτη πειθαρχική διαδικασία παραδεκτές και το υπόλοιπο της προσφυγής απαράδεκτο,
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της Σύμβασης όσον αφορά την τέταρτη πειθαρχική διαδικασία,
3. *Αποφαίνεται*
 - (α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός μιας προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της

Σύμβασης, 2.000 EUR (δύο χιλιάδες ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται επί του ποσού αυτού ως φόρος, για την ηθική βλάβη,

(β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής δανειακής διευκόλυνσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 7 Οκτωβρίου 2021, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Renata Degener

Γραμματέας

(υπογραφή)

Ksenija Turković

Πρόεδρος

(Σελίδες πρωτοτύπου 23 + 1 – Λέξεις μετάφρασης 10.106 - Σελίδες μετάφρασης 37)

Επίσημη μετάφραση του συνημμένου εγγράφου από την γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 2021

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ & ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Α.Μ. 113 ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

[ΥΑ 34908/2021 (ΦΕΚ 3149/Β/19.7.2021)]

Στουρνάρη 5 – Αθήνα 10683. Τηλ. +302103837096 – E-mail: apetrout@otenet.gr